

Metodyka

I. Dane finansowe sektora bankowego - informacje ogólne

Dane finansowe sektora bankowego prezentowane są na podstawie sprawozdawczości FINREP jednostkowej (FINPL) przekazywanej przez banki i oddziały instytucji kredytowych zgodnie z załącznikiem nr 4 Uchwały nr 52/2017 Zarządu Narodowego Banku Polskiego z dnia 14 grudnia 2017 r. (z późn.zm.)

Głównymi formularzami sprawozdawczymi w systemie sprawozdawczym FINREP są: aktywa, zobowiązania, kapitał własny, rachunek zysków i strat, sprawozdanie z całkowitych dochodów (banki MSR). Wzory formularzy sprawozdawczych określone w uchwale dostępne są na stronie:

http://www.nbp.pl/statystyka/sprawozdawczosc/form/Uchwala-nr-52_2017.pdf

Układ publikacji informacji finansowych jest ściśle związany ze schematem stosowanym w sprawozdawczości FINREP jednostkowej. Dodatkowo należności kwalifikowane do poszczególnych portfeli aktywów finansowych są przyporządkowane do „Portfela A” lub „Portfela B”.

„Portfel A” obejmuje poniższe aktywa finansowe:

- Kredyty i zaliczki z portfela „Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu”,
- Kredyty i zaliczki z portfela „Aktywa finansowe inne niż przeznaczone do obrotu obowiązkowo wyceniane wg wartości godziwej przez rachunek zysków i strat”,
- Kredyty i zaliczki z portfela „Aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej ze skutkiem wyceny odnoszonym do rachunku zysków i strat”.

„Portfel B” stanowią następujące aktywa finansowe:

- cały portfel „Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu”,
- Kredyty i zaliczki z portfela „Aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne całkowite dochody”.

Opis poszczególnych kategorii danych występujących w publikacji znajduje się w instrukcji uzupełniającej do pakietu FINREP jednostkowej (FINPL): <http://www.nbp.pl/statystyka/sprawozdawczosc/form/instrukcja-FINREP.pdf>

Dane finansowe publikowane są z częstotliwością miesięczną. Aktualizacja danych za wcześniejsze okresy wynikająca z przekazanych przez bank korekt dokonywana jest w okresach kwartalnych.

II. Dane finansowe sektora bankowego – publikacja

Począwszy od danych za styczeń 2018 r. dane finansowe banków i oddziałów instytucji kredytowych zostały zaprezentowane w nowym układzie, wynikającym z modyfikacji pakietu sprawozdawczego FINREP jednostkowej (FINPL), w tym z wejścia w życie nowego międzynarodowego standardu sprawozdawczości finansowej (MSSF9). W rezultacie zmianie uległa struktura portfelowa należności. Zlikwidowano portfele: „Inwestycje utrzymywane do terminu wymagalności” oraz „Kredyty i inne należności (włączając leasing finansowy)” i zastąpiono je nową kategorią „Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu”. Wraz z MSSF9 modyfikacji uległ również sposób kalkulacji odpisów, w miejsce dotychczas funkcjonujących odpisów aktualizacyjnych z tytułu utraty wartości oraz odpisu IBNR wprowadzono trzy „koszyki” odpisów (FAZA 1, 2, 3). Powyższe zmiany mogą mieć wpływ m.in. na znaczące odchylenia danych finansowych prezentowanych w dłuższych szeregach czasowych. Poza wymienionymi zmianami, z uwagi na likwidację odpisów IBNR prezentowanych do grudnia 2017 r. po stronie pasywnej bilansu, od 2018 r. zmianie uległa wartość sumy bilansowej sektora.

Zmiany wprowadzone w obszarze sprawozdawczości obowiązkowej przekazywanej przez banki w ramach sprawozdawczości FINREP jednostkowej uniemożliwiły kontynuowanie publikacji według dotychczasowych

wzorów. Wraz z modyfikacją prezentowanych danych usunięto z zestawień informacje o niskim znaczeniu ekonomicznym, a w kilku przypadkach dokonano agregacji danych na wyższym poziomie w celu zminimalizowania prawdopodobieństwa publikacji danych objętych tajemnicą statystyczną. Scalono w jeden plik dane: Należności, Zobowiązania, Rachunek zysków i strat oraz Należności od sektora niefinansowego z tytułu udzielonych kredytów samochodowych. Kategoria „Kredyty i inne należności (włączając leasing finansowy)” funkcjonująca w publikacji do grudnia 2017 r. obejmowała należności z tytułu dłużnych papierów wartościowych. Obecnie pozycja „Kredyty i zaliczki” nie obejmuje instrumentów dłużnych.

W układzie aktywów nastąpiło również przeniesienie należności płatnych na żądanie (należności bieżących i o krótkim terminie zapadalności) od banków i oddziałów instytucji kredytowych z portfela „Kredyty i inne należności (włączając leasing finansowy)” do pozycji „Kasa, środki w bankach centralnych i inne depozyty płatne na żądanie”.

Szczegółowość danych prezentowanych w niniejszej publikacji została ograniczona ze względu na wymogi wynikające z przepisów art. 23 ust. 6 ustawy o Narodowym Banku Polskim (Dz.U. z 2017 r., poz.1373) jak również z konieczności zachowania przepisów dotyczących tajemnicy statystycznej (Ustawa z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej).

III. Pozycje pozabilansowe z tytułu transakcji instrumentami pochodnymi OTC

Zestawienie **Pozycje pozabilansowe z tytułu transakcji instrumentami pochodnymi OTC** zawiera informacje na temat wartości nominalnej pozycji brutto banków krajowych z tytułu zawartych poza obrotem zorganizowanym transakcji wybranymi instrumentami pochodnymi, w podziale według rodzajów instrumentów oraz kategorii kontrahentów. Sprawozdawczość na bazie brutto oznacza, że w tabelach prezentowana jest suma długich i krótkich pozycji z tytułu transakcji poszczególnymi rodzajami instrumentów pochodnych OTC, bez uwzględniania kompensacji zobowiązań i należności wynikających z zakupu i sprzedaży tego samego instrumentu (np. kupna i sprzedaży opcji walutowych o tych samych parametrach). Prezentowane dane obejmują kwoty nominalne instrumentów pochodnych OTC zakwalifikowanych do portfela przeznaczone do obrotu oraz instrumenty pochodne wyznaczone i będące efektywnymi instrumentami zabezpieczającymi.

Plik Pozycje pozabilansowe z tytułu transakcji instrumentami pochodnymi OTC składa się z dwóch tabel:

1. Pozycje z tytułu transakcji instrumentami pochodnymi OTC – transakcje stopy procentowej, wartość nominalna
2. Pozycje z tytułu transakcji instrumentami pochodnymi OTC – transakcje walutowe, wartość nominalna

W tabeli dotyczącej instrumentów pochodnych stopy procentowej prezentowana jest łączna wartość nominalna transakcji nominowanych w złotych oraz w walutach obcych. W przypadku walutowych instrumentów pochodnych prezentowana jest łączna wartość nominalna transakcji waluta obca /złoty oraz waluta obca / waluta obca.

Ze względu na kategorie kontrahentów w publikowanych tabelach wyróżniono pozycje z tytułu transakcji zawartych z:

- bankami krajowymi,
- pozostałymi rezydentami,
- nierezydentami.

W tabeli dotyczącej pozycji z tytułu transakcji instrumentami pochodnymi stopy procentowej wartości ogółem obejmują m.in. pozycje z tytułu transakcji FRA, IRS, OIS, sprzedanych i kupionych opcji na stopę procentową czy transakcji *forward*. Z tego agregatu wyszczególniono pozycje z tytułu transakcji IRS (w odniesieniu do wszystkich kategorii kontrahentów), a także FRA (w odniesieniu nierezydentów).

W tabeli dotyczącej pozycji z tytułu transakcji walutowymi instrumentami pochodnymi wartości ogółem obejmują m.in. pozycje z tytułu transakcji *outright forward*, *fx swap*, CIRS czy sprzedanych i kupionych opcji walutowych. Z tego agregatu w odniesieniu do wszystkich kategorii kontrahentów wyszczególniono pozycje z tytułu transakcji *forward*, CIRS, *fx swap* oraz opcji walutowych (łącznie sprzedanych i kupionych).

W przypadku swapów walutowych (*fx swap*) prezentowana jest co do zasady jedynie wartość wymiany końcowej (w tym także dla transakcji T/N *fx swaps*), za wyjątkiem swapów walutowych typu *forward/forward*, w przypadku których dane obejmują także wartość wymiany początkowej. Wartość nominalna strategii opcyjnych prezentowana jest jako suma kwot nominalnych wszystkich opcji składających się na tę strategię.

Definicje wyszczególnionych w tabelach instrumentów pochodnych OTC dostępne są w instrukcji uzupełniającej do pakietu FINREP jednostkowy (FINPL).